

Dekabristak gogora!

MIKEL ARAMENDI

PARLAMENTU-
AK kainoikazoka suntsituz
demokrazia nola sendotzen
ote den ulertu nahian dabil-
tza batzuk. Moskuko Etxe
Zuriaren barrukoen bandera
gorrien gaiztotasuna, eta haien kontra tiroka
eraso duen Dzerzhinski (!!!) dibisioaren iku-
rretako igitai eta mailuen zintzotasuna —edo
alderantziz— nondik antzeman behar ote den
buruhausten ari dira besteak. Nahastuxe za-
biltzatenok: gogora dekabristena!

1825eko abenduan, Aleksandr tsarra hil
zuen, Goardiako errejimintuek Nikolai
autokraziazele fanatikoa baztertu, haren
anaia Konstantin koroatu eta Konstituzioa
ezarri nahi izan zuten. XIX. mendeko erru-
siar arte ederren inspirazio iturri nagusieta-
koa izan zen dekabristen saio hura, baina
Pestel, Muraviov-Apostol eta abarrek urka-
mendian, eta beste askok hogeita hamar urtez
Siberian, nozitu zuten errusiar konstituzio-
nalismoaren lehen porrot hura.

Alde handia egongo da, noski, orduango
dekabristetarik oraingo oktiabristetara, haien
eta hauen artean denetarik legokeen bezala-
xe. Baina niretzat argi dago demokrazia kon-
stituzionalaren zalerik aurkitzekotan, or-
duango dekabristen artean eta oraingo Etxe
Zurikoaren artean bilatu behar dela. Aurka du-
tena autokrazia arrunt eta nabarmena beste-
rik ez delako.

Eta orduan bezala orain, autokraziaren ga-
raipena oso pozgarria da Mendebaldearen-
tzat. Argudioak ere berdintsuak dira (iraultza
ez!); eta benetako zergatia, berdin-berdina:
europarrok Asiako eltzearren galgaratik gor-
detzeko, tapa sendo eta egonkorra behar
omen da, ez errejimen parlamentarioen be-
rezko inestabilitatea. Errusian, gehienena
jota, *Duma* bat ameti liteke, apaindura mo-
dura; baina, agintea, autokrataren esku, beti.
Nikolai zen orduan, orain Boris.

Aurrikuspenak

NEREA AZURMENDI

URTEA hasi zenetik,
bi bider jaitsi diote soldata
nire lagun bati, eta badaki
abenduan, aginaldo mo-
duan, hirugarren beherakada
jasango duela dagoeneko oinarritzko premiak
betetzeko juxtu-juxtu iristen den lansariak.
Nire adiskidea ez da erraz amore ematen du-
ten horietakoa, eta lehenengo beherakadaren
berri izan zuenean, adorez ekin zion beste
langile kontzientziadun batzuekin batera
lankideak mobilizatzeari, baina sindikatuek
alto egin zioten, eta berak ere berehala ikusi
zuen alferrikakoa zela. Garraio enpresa ba-
tean lan egiten du, eta goizeko ikusten omen
ditu atearen autonomo koadrilak, kamioi eta
guztiz, beraiek irabazten dutenaren erdiaren
truke lan doble egiteko prest. Epe berean, argi
adierazi diote langabeziaren gelditzen bada
uste zuenaren erdia ere ez duela kobratuko,
eta erretiro garaia iristen denean, aurrez bil-
dutako diruaz baliatu beharko dela azken ur-
teak txukun pasatzeko. Zintzo aritu behar du
gainera lanean, ugazabari ez baitzaio ezer
kostatzen jende gehiegi daukala frogatzea eta
debalde kalean uztea. Nire adiskidea hu-
rrongo bat arte esan dio etxebizitzara erorteari,
eta lagunaren artean antolatu duten etxe alda-
keta sistemari eman dio aurten 'oporraldia'
izena.

Felipe Gonzalezek ekonomia datorren ur-
tean berrindartuko dela adierazi du, baina
sortu behar zituen 800.000 lanpostuak go-
goan izanik, konfidantza gehiago diet adis-
kide frantziarraren gorabeherei bere hitzei
baino. Lagunaren ezbehar katea kasualitatea
izan daiteke, baina kasualitateak berak ere
Gonzalezek baino hobeto aurrikusten du
etorkizuna.

● Le Monde

Tolerantzia eta ahuleziaren artean

Horrelako zalantzak ulerga-
rriak dira. Boris Ieltsinek, Erru-
siako beste buruzagien antzera,
oso esperientzia gutxi dauka de-
mokraziaraz eta berorren erabile-
raz. Hainbeste zaintzen zuen bere
irudia, batez ere Errusia fondoz
hormitzen duten mendebaleko
buruzagien aurrean, non zalan-
tzarik gabe ez zen bere buruaz fio,
ez eta bere jite autoritarioaz ere,
hain zuzen lehengoetan «eror-
tzera» eramaten zuenaz, era ho-
rretan, esate baterako, azken egu-
notan bezala, sobietar propagan-
daren metodo zaharrei berriro ere
heltzen zielarik.

EDITORIALA

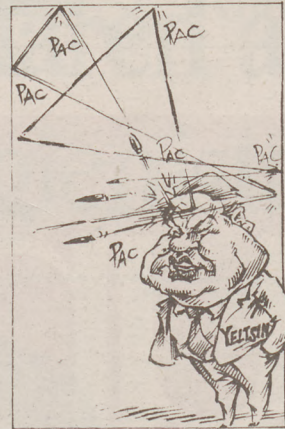
● egin

Tiroen demokrazia

Washingtonen eta Bruselasek
apostu pertsonala egin dute.
Orain dela hiru urte Mikhail
Gorbachoven alde agertu ziren
—ia berehala galdu zuen bere
kargua— eta orain, berriz, Boris
Ieltsinen alde, horretarako milioi

batzuk mahai gainean jarritz.
Apostu pertsonala, txantaje eko-
nomikoa izateaz gainera, men-
debaldeko itsutasun politikoaren
adierazle izan daiteke. Parla-
mentuaren aurkako estatu-kol-
peak eta armen erabilera hain
sutsuki txalotzeak Washington
eta Bruselasek izaera eta ma-
muen berri eman diezaguke.
Izaera, erdibideko irtenbide ne-
goziatu baten aukera Ieltsinek
atzera bota zuenean txalotu egin
zutelako. Mamuak, Ieltsinen
gaurko purga eta ilegalizazio me-
hatxuak deskomunistizazio gor-
dinaren bidean doazelako, azken
finean, gainera, mendebaldeak
«bloke komunistari» leporatzen
zizkion tresna berberak erabiliz.

Ieltsin, ordean, kontrolpean dago.
EDITORIALA

● EL PAIS

Moskuko krisia

Orain, arriskua garaipenaren
euforian datza. Horrek egiazko
zioak eta egiazko arazoak lausotu
gingo ditu, arazoak Parla-
mentuaren eta lehendakariaren arteko
enfrentamendua erakarri duten
alegiak izan beharrean, egungo
Errusiako mugen barne eta
mugetatik at dozenaka milioi
errusiar nozitzen ari diren bizi
baldintzak baitira. Egun, gerta-
tutakoa ikusita, oraindik arrazoi

gehiago dago herriaren birradis-
kidezean sinesteko. Horrek iritsi
behar badu, egiaz nola gizarte-
aren baitakoa hala herrialdea osa-
tzen duten nazioen eta interesen
artekoa izan behar du. Errepubli-
kak, erregioak, autonomi barru-
tiak deitu egin behar dira gobernu
mailako ardura handiak har di-
tzen, egun desintegrazio arris-
kuari aurre egiteko gauza diren
bakarrak baitira. Aginte zentrala
oso egoera larrian aurkitu da eta
botere oro deslegitimata geldit-
tu. Horrek lehendakariatzarako eta
legegintzarako hauteskundeak
berehala eta aldi berean deitu be-
har direla esan nahi du. Ez dago
galtzeko denborarik.

MIKHAIL GORBATXOV

LUZENDARIARI

UPV dela eta...

Kurtso berriaren atarian, nola ez, betiko
arazoei egingo dugu topo: Irakasle despe-
dituen aferra, azterketen balio eza... Hainbat
hitz, gutun, bilera eta dena delakoen ostean
gauzak bere horretan jarraitzen duela esatea,
gezurra esatea litzateke dudarik gabe; izan ere,
irakasle kaltetu eta Errektorearen arteko
akordioa egon badago, eta errektore jaunak,
(ustez UPVko agintari gorenak denak) bete-
arazteko ahalmena badu. Zerk edo nork bultza-
tzen du, bada, horrela kokiltzera?

Bitartean, guk ikasleok, unibertsitate eus-
kaldun baten alde apustu egiteagatik UPVko
—EHU denik ez baitugu inondik somatzen—,
ahalguztidunen mendekua jasan dugu, Pello
Salaburuk esan bezala ipurdia agerian dugula
geratu gara, euskaraz hain duin eta ongi ira-
katsi diguten irakasleekiko atxekimendua era-
kusteagatik. Zeuk esana da Salaburu jauna,
iazko kurtso hasieran abisatu zitzaigula ira-
kasle kaleratu horiek ez zirela gure irakasleak,
eta ondorioz beren ikasgaiak ez zutela inolako

baliorik. Era berean, euren ordezkioak zein zi-
ren ere esan omen zitzaigun. Lehen abisua
egia bada ere, bigarrena erabat gezurrekoa.
Eta kurtso osoan zehar, ikasgai horietan, kla-
seetara etorri zaizkigun irakasle bakarrek,
hots, despedietuekin eman dugu klase.

Hara non, ordean, otsail aldera, Dekanotza-
ren gutun bat iristen zaigun, irakasle despe-
dituon ikasle garenak erdal taldeetara pasatu
gaitezen esanaz. Ah koño! hauek izango dira
Salaburu jaunak dion irakasle ordezkioak,
pentsatu genuen. Barkatu, euskaltzain (hitz
honen esanahia berriro begiratu beharko du-
gu) txit gorena, baina guk nahiago dugu eus-
karaz ikasten jarraitu, zuretzat unibertsitateko
irakasleak ez direnekin izan behar badu ere.
Kurtso amaieran, berriz, aprobataren truk,
ikasgaiarekin zerikusi gutxi zuen lan mixe-
rable batzuk egiteko esan zitzaigun. Eskaintza
bera mixerablea izateaz gain, nola demontre
zuzendu behar zituen tribunal erdaldun batek
guk euskaraz egindako lanak, zuzenduko ba-
zituzten, noski.

Badakigu, ikasturte berriaren hasiera eki-
taldian, hain dotore jantzi eta hain hitz ederrak
erabiltzen dituzuen katedradun eta aginta-
riontzat, gu lau katu besterik ez garela, eta gure
arazoa lehenbailehen erauzi beharreko gaitza.
Hala ere, agintari denek jakin bezate, Goirrie-
nak UPV euskalduntzen egindako ahalegina-
gatik zoriondu baino lehen, 500 ikasle baina
gehiagok (euskaldunak % 90a) ikasgai batzuk
bidegabeki suspendituta ditugula, horrek ma-
trikuletan, beketan eta abarretan dakartzan
ondorioak kontutan hartuz.

Guk, gure aldetik, irakasle despedituaren alde
jarraituko dugu, Salaburuk edeki dioen beza-
la ikasturte osoan ordu bakar bat ere ez dugu-
lako galdu, baina ez Dekanotza edo Errekto-
radutzaren ahaleginagatik, irakasle despedi-
tuen borondate onagatik baizik. Guk ere ez
dugu etsiko.

R.O. ETA BESTE 4 SINADURA

Donostia

GAIA JARRITA

Trikitixa dantzan

Orain artean trikitilari
guztiak alkar begira,
era horretan jarraitu ezinik
gauza bat behintzat argi da:
prestatu ezkerro tertulia, hitz
eta batzarren segida,
arazo eta duda guztiak
hobeto konpontzen dira.

KEPA INTXAUSTI

Egunkaria

Batzorde Parekidea: 72564 E / Lege Gordailua: SS 800/90

OJDK IKUSKATUTAKO HEDAPENA

Administrazio Kontseiluko Lehendakaria: MARTIN UGALDE

Kontseilu Editorialeko Zuzendaria: JOAN MARI TORREALDA

Kontseilari Ordezkarria: INAKI URIA

Gerentea: FERMIN LAZKANO

Zuzendaria: MARTXEO OTAMENDI

Zuzendariordea: LUZIEEN ETXEHARRETA

Publizitatea: MARI JOSE SARASA

Espainiako Publizitatea: PUBLICITAS
Capitan Haya 1 2a 28020 Madrid ☎: 91 555 11 01 / Faxa: 91 556 29 29

HELBIDEAK

Erredakzio eta Tailerra: ANTZA S.A. Industrialdea 01-02 Pabilioak /
20160 Lasarte-Oria / ☎: 37 15 45 / Faxa: 36 54 93

Egoitza soziala, Publizitatea eta Administrazioa: Antso Jakituna,
16-1 / 20010 Donostia / ☎ 46 90 22 / Faxa: 45 59 57

Araba: San Antonio, 20-1. Leher. / 01005 Gasteiz / ☎ 23 38 72 / Faxa: 23 38 73
Nafarroa: Iratxe Monastegia, 45-13. esk. / (Irrintzi dorrea) / 31011 Iruñea
/ ☎: 17 80 78 / Faxa: 17 80 77

Bizkaia: Zabalburu Enparantza, 2-1. ezker. / 48003 Bilbo /
☎: 410 40 46 / Faxa: 410 37 15

Lapurd / Nafarroa Beherea / Zuberoa: Pannecau 14, 1 / 503 Posta
kutxatila, / 64100 Baiona / ☎: 59 59 35 75 / Faxa: 59 25 75 11